

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Spelbomskan 9 m.fl., Läkarhuset, förslag till detaljplan, 2020-08002

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär att det befintliga Läkarhuset, med sin högdel och podium rivs och ersätts av en ungefär 20 meter högre kontorsbyggnad. Planförslaget gäller endast fastigheten Spelbomskan 9 och i dagsläget inte den med Läkarhuset samkomponerade grannfastigheten Spelbomskan 12 vars ägare också lämnat in önskemål om planändring. Som argument för rivningen anförs byggnadens skick samt de befintliga låga bjälklagshöjder som på dagens kontorsmarknad inte är efterfrågade.

Läkarhuset uppfördes mellan 1962 och 1970 med Sten Lindegren som arkitekt. Byggnaden är en del i en modernistisk komposition med ett volymspel mellan höga och låga delar. Med intilliggande byggnad som uppfördes 1957-1960 med Rolf Hagstrand som arkitekt formas ett sammanhållet kvarter med tre distinkt avläsbara delar: en högdel, en lamell och ett podium. Volymerna motsvarar till synes ett vanligt stenstadskvarter, men med en annorlunda gruppering av högt och lågt, i kontrast till stenstadens jämna takfotshöjd.

Skönhetsrådet finner att planförslaget, genom att endast omfatta en del av en helhetskomposition, inte kan svara fullständigt mot de viktiga stadsbyggandsfrågor som ställs på platsen. Att bryta ut en del kommer, hur skickligt den än behandlas, alltid att ge ett bristfälligt resultat. Rådet finner detta djupt otillfredsställande, särskilt på en så central plats som vid Odenplan. Staden bör därför hävda sitt planmonopol och utvidga planområdet till hela kvarteret. Detta är inte minst viktigt för att båda fastigheterna ska få en rättvis behandling eftersom volym- och höjdfrågor som berör hela kvarteret annars kommer att avgöras prematurt. Förfarings sättet skapar onödig osäkerhet och riskerar att spoliera den befintliga

kompositionen samtidigt som kvarteret riskerar att överexploateras om ett kommande planarbete för den resterande delen genomförs.

Kvarteret Spelbomskan ligger mycket strategiskt utifrån flera aspekter. Inte minst som del av värdekärnan Stockholms högskoleområde i riksintresset för innerstaden samt dess omedelbara närhet till såväl Stadsbiblioteket och Gustav Vasa kyrka. Dessa förutsättningar påverkar starkt exploateringsmöjligheterna i kvarteret. Rådets uppfattning är därför att ett högre hus i kvarteret inte kan överträffa det befintliga Läkarhuset i höjd eftersom det avsevärt skulle konkurrera med de kringliggande kulturbyggnaderna på ett för stadsbilden negativt sätt. En ny byggnad på Läkarhusets plats bör också gestaltas med en medvetenhet för hur stora uppglasningar påverkar närmiljön. Rådet påminner om att glas inte uppfattas transparent dagtid och att det kan vara störande nattetid med för lysande partier i det större stadslandskapet.

Avslutningsvis önskar rådet kommentera den stora våg av rivningar av efterkrigstida bebyggelse som pågår. Den befintliga byggnaden är inte klassificerad eftersom den är förhållandevis ny. Inför genomgripande ombyggnader eller rivningar av oinventerad bebyggelse bör Stadsmuseet alltid få en klassificering som uppdrag så att rätt värdeutredning finns som underlag inför beslut. En eventuell rivning bör också utredas i relation till hållbarhetsaspekterna och dagens krav på resurshushållning och återbruk.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-03-07
Inga Margareta,Varg	2023-03-07